

som var anseet som et Vederlag for, at Gode-
eierne indestod for Statterne af Bøndergodsset.
Med denne Begrændsning stod det enhver
Godeeier frit for at sælge. Jeg troer ogsaa,
at det med et Blik paa det forrige og det
næstforrige Aarhundredes Historie, noksom vil
vise sig, hvor hyppig der skete Salg af Gaarde
mellem Mand og Mand, og at Mageskifte af
enkelte Gaarde ikke alene mellem Mand og
Mand, men ogsaa mellem Konge og Mand
hørte til Dagens Orden. Den enkelte Bønde-
gaard var en Handelsvare som enhver anden,
som det stod Eieren frit for at sælge, naar
han vilde, til hvem han vilde, og for hvilken-
sombest Ppris han vilde. Jeg troer, at her
første Gang nu er Tale om at gøre Ind-
skrænkninger i saa Henseende og om at paa-
byde, at Enhver vel maa eller rettere skal
sælge, men at han ikke maa oppebære den
fulde Kjøbesum. Derjom Indskrænkninger i
Brugsretten af en Gjenstand i Virkeligheden
skulde constituere en Medveiendomsret for Sta-
ten til denne Gjenstand eller en Ret til at
unddrage den vedkommende Eier en Deel, en
større eller mindre Deel af selve hans Eiend-
dom, saa forekommer det mig, at Eiendoms-
fikketheden her i Landet var saare ringe. Det
er jo dog saa, at det ikke alene er Fæstegodsset,
som har været saadanne større eller mindre
Indskrænkninger i Brugten undergivet. Der
er mangfoldige andre Arter af Eiendoms-
gjenside, derunder ogsaa Jordeiendomme, som
have været og tildeels endnu ere ganske lig-
nende Indskrænkninger undergivne, og paa
hvilke der har været lagt Vaand, som have
bundet Eieren endogaa langt stærkere. Dette
gjælder saaledes f. Ex. om Fredskovsforpligtel-
sen, dette bestemte Vaabud om, at de og de
Sorder kun maae benyttes til at avle Træer
paa, saaledes at, hvis man benytter dem til
noget Andet, man da haade kommer til at
bøde derfor, og endda bliver forpligtet til at
esterkomme Vaabudet. Skulde nu dette
Vaabud ogsaa for Staten constituere en
Medveiendomsret til Fredskoven? Skulde

det give Staten en Ret til i sin Tid, naar
den fandt det beqvemt, at unddrage Fredskoven
fra privat Raadighed uden at give den grund-
lovmæssig bestemte fulde Erstatning derfor?
Naar man iøvrigt seer en lille Smule notere
til, saa maa det dog indrømmes — og det vil
ganske vist ogsaa blive indrømmet — af det
ærede Medlem, som tog en saa levende Deel
i, hvad der skete i 1861 (Lehmann), at netop
nøagtig den samme Dvang og den samme
Indskrænkning, som endnu i dette Dieblit
hviler paa Fæstegodsset, i 1861 hvilede paa
alt Selveiergods her i Landet. Dengang var
Staten altsaa ligesaa fuldt Medeier af alt
Selveiergods i Landet, som den nu er Med-
eier af det Bøndergods, som er knyttet til
Hovedgaardene. Ikke desto mindre hævede man
imidlertid i 1861 den omtalte Dvang for
Selveiergodsset, udenat der, saavidt mig bekjendt,
nogensinde reiste sig nogen Stemme for, at
der skulde gives noget som helst Vederlag af de
vedkommende Selveiere, fordi de erhvervede en
saameget større Værdi. Man undlod det
efter min Mening, ikke blot fordi det fore-
kommer mig at have noget meget Odiuust ved sig, at
ville tvinge en Mand til at betale for en
Frihed, som han ikke har attraaet, men ogsaa
fordi den omtalte Frihed i det langt over-
veiende Antal af Tilfælde ikke var eller er fire
Skilling værd. Det ærede 4de Medlem for
1ste Kreds (Lehmann) formener, at, naar der
gives de hidtil fæstetvangspligtige Sorder Fri-
hed for Fæstetvangen, saa ville disse Sorder
ogsaa dermed utvivlsomt — det er det
Udtryk, som det ærede Medlem har brugt i sin
trykte Motivering — indvinde en til den af
ham i Punkt 8 og 9 foreslaaede Svota svarende
forøget Værdi. Det ærede Medlem har
udtrykt sig saaledes i Betænkningen, Spalte
1166 i Tillæg B: „At et tilsvarende Besøb
skal indbetales i Statskassen, naar denne selv
eller en Fremmed bliver Kjøber, vil saameget
mindre findes betænkeligt, som det ialtfald i
disse Tilfælde er utvivlsomt, at den fuldstæn-
dige Opbævelse af Fæstetvangen medfører en